

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 59  
van **GWENNY DE VROE**  
datum: 12 november 2018

---

aan **JO VANDEURZEN**  
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

---

*Lokale adviescommissies (LAC's) - Preventie van waterarmoede*

Wanneer gezinnen moeilijkheden hebben om hun waterfactuur te betalen en een watermaatschappij wil overgaan tot de afsluiting van de drinkwatertoevoer, dan moet de maatschappij eerst een advies vragen aan de lokale adviescommissie (LAC) van de stad of gemeente. In deze commissie zitten vertegenwoordigers van het OCMW, de waterleverancier en een eventuele schuldbemiddelaar van de gebruiker. In eerste instantie onderzoekt het OCMW de situatie en mogelijk wordt een LAC-vergadering met de betrokken actoren belegd. Enkel bij een unanieme beslissing kan een watermaatschappij (als laatste middel) de watertoevoer van een abonnee afsluiten.

Op 23 oktober 2018 publiceerde de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) de drinkwater- en saneringsstatistieken uit 2017. Naar aanleiding van dit rapport heb ik volgende vragen voor de minister.

1. In het rapport van de VMM staat dat elf gemeenten nog geen LAC-werking hebben. In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag van 2 februari 2018 (nr. 305) schreef de minister echter dat er in elke gemeente een LAC-werking is.
  - a) Hoe verklaart de minister dit verschil?
  - b) Hoe verklaart hij dat acht van de elf gemeenten zonder LAC-werking zich in Limburg situeren?
  - c) Hoe wil hij ervoor zorgen dat er in iedere gemeente een LAC-werking komt?
2. Vooral de LAC in Antwerpen heeft opvallend veel positief advies gegeven tot afsluiting, nl. in 365 van de 1545 behandelde dossiers. De LAC's van de twaalf andere centrumsteden gaven in 2017 samen slechts zeven positieve adviezen.

Hoe verklaart de minister dit? Wat maakt de Antwerpse situatie zo specifiek?
3. Net zoals de vorige jaren zijn slechts weinig klanten (of hun vertegenwoordigers) voor wie een dossier tot afsluiting behandeld wordt, aanwezig op de LAC-zittingen. Gemiddeld was in Vlaanderen 9,1% van de klanten voor wie minstens één dossier tot afsluiting behandeld werd door de LAC, aanwezig op de LAC-zitting.
  - a) Hoe staat de minister tegenover deze vaststelling?
  - b) Is hij van oordeel dat klanten meer aanwezig zouden moeten zijn, om zo een groter bewustzijn van de situatie te creëren?
4. Het aantal afbetalingsplannen dat niet correct wordt nageleefd, blijft groot: 57,5% bij door de LAC opgelegde afbetalingsplannen en 36,9% bij afbetalingsplannen

toegestaan door de exploitant. Er is wel een kleine verbetering merkbaar t.o.v. 2016 en 2015. De VMM stelt dat zij niet de nodige gegevens heeft om deze cijfers te verklaren.

Kan de minister dit wel en welke gegevens kunnen hierbij wel klaarheid scheppen volgens hem?

5. Er zijn verschillende initiatieven aan de gang om de uniformiteit bij de LAC-werking te bevorderen, zoals een omzendbrief, provinciale studiedagen, een webtool alsook een welzijnsconvenant bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). In deze convenant zit een ondersteuningstraject voor het uitwerken van sleutelprocessen van maatschappelijke hulpverlening en komt een methodiek voor procesmanagement aan bod voor onder meer nutsvoorzieningen.

Hoeveel gemeenten/personen namen al deel aan zo'n ondersteuningstraject en in welke mate kan dit de uniformiteit van de LAC-werking bevorderen?

6. Er werden 395 waterscans uitgevoerd bij gezinnen, waarvan 306 bij beschermde klanten, bij wie dit gratis is. Dat is toch weinig als men weet dat er in totaal 2,5 miljoen klanten een aansluiting hebben, waarvan 180.000 beschermde klant zijn. Bovendien bleek uit een recente enquête van het Vlaams Kenniscentrum Water (Vlakwa) dat 76% van de Vlamingen niet bereid zou zijn om hiervoor te willen betalen.
  - a) Hoe staat de minister tegenover deze vaststellingen?
  - b) Hoe wil hij het aantal waterscans verhogen?
  - c) Gelooft hij nog steeds in het instrument zoals het vandaag bestaat? Waarom wel of waarom niet?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 59 van 12 november 2018

van **GWENNY DE VROE**

---

1. a) Zoals aangegeven in het antwoord op vraag nr. 305 van 2 februari 2018 voorziet het decreet van 20/12/1996 een LAC-werking in elke gemeente. De werking van de LAC's wordt geregeld via het besluit van 16/09/1997. Het betreft hier zowel de LAC-werking elektriciteit, gas en water.  
Uit de rapportering van de Vlaamse milieumaatschappij blijkt inderdaad dat in een aantal gemeenten geen actieve LAC-werking specifiek voor water zou actief zijn. Bij nader inzien blijkt dat deze aanduiding kan betekenen dat:
    - In deze gemeente geen dossiers werden doorgestuurd voor LAC-advies;
    - Een aantal gemeenten principieel ervan uitgaan dat het onwenselijk is om het water af te sluiten en tegelijkertijd eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.Deze gemeenten werken wel samen met de watermaatschappijen in het kader van afbetalingsplannen, al dan niet gekoppeld aan budgetbeheer of budgetbegeleiding.
  - b) De LAC-werking rond water is in de gemeenten in de provincie Limburg pas algemeen op gang gekomen na de hervorming van de regelgeving voor de afsluiting van drinkwater via het Algemeen Watervkoopreglement in 2011 en 2014. Tot daarvoor namen veel gemeenten de principiële beslissing om geen werking voor water op te starten. In de rest van Vlaanderen werd de LAC-werking voor water eerder opgestart.
  - c) De LAC-werking is in essentie een samenwerking op lokaal niveau tussen enerzijds het OCMW en anderzijds de watermaatschappij. De VMM heeft ter ondersteuning van de OCMW's en de LAC-werking rond water een 'Portaal LAC-water' waarop zowel de regelgeving, handvaten voor de dagelijkse werking als praktijkvoorbeelden worden ontsloten. De dagelijkse praktijk in Vlaanderen toont aan dat de LAC-werking ongetwijfeld haar meerwaarde heeft om op een sociaal aanvaardbare wijze een haalbare oplossing te vinden wanneer klanten problemen hebben met de betaling van de waterfactuur.
2. De manier waarop met LAC-dossiers wordt omgegaan, is een lokale bevoegdheid en verschilt per drinkwatermaatschappij en per gemeente. Voor meer informatie over de Antwerpse situatie zijn Water-link en het OCMW van Antwerpen dan ook het best geplaatst om dit te geven.
  3. Het is inderdaad aan te bevelen dat klanten zo maximaal mogelijk betrokken worden. In principe is elke partij in de LAC gelijkwaardig. Toch is het voor iemand in een kwetsbare situatie niet vanzelfsprekend om aan tafel te zitten met professionals van het OCMW en van de watermaatschappij. Het 'Portaal LAC-water' besteedt ook aandacht aan een volwaardige deelname van de klant. De ervaring leert immers dat door een actieve betrokkenheid de kans verhoogt op een oplossing op maat en de uitvoering ervan.
  4. Volledige duidelijkheid kan er niet gegeven worden. Mijn collega-minister Joke Schauvliege identificeerde reeds een aantal elementen dit hier van belang kunnen zijn. De hoogte van het bedrag in de afbetalingsregeling en de mate waarin de klant zijn medewerking verleent tijdens het sociaal vooronderzoek, zijn sterk bepalend. De

VMM werkt momenteel, naar analogie met wat er loopt binnen het beleidsdomein Energie, aan een afsprakenkader met de drinkwaterbedrijven hierrond met als doelstelling ervoor te zorgen dat de afbetalingsregeling die in eerste lijn door de watermaatschappij wordt voorgesteld aan de klant, alvast meer kans op slagen heeft. In het kader van de ondersteuning van de LAC-werking wordt ook bekeken welke tools er bijkomend ter beschikking kunnen worden gesteld aan de OCMW's.

5. In het kader van het Welzijnsconvenant organiseerde de VVSG in november voor de LAC-werking een vorming i.s.m. Samenlevingsopbouw Antwerpen gebaseerd op een methodiek die door deze laatste is uitgewerkt: <http://www.vvsg.be/kalender/Paginas/lac22nov.aspx>. In totaal waren 46 personen vanuit 35 lokale besturen ingeschreven voor deze vorming: 14 besturen voor de vormingssessie te Antwerpen en 21 besturen voor de vormingssessie te Gent. Als meer lokale besturen eenzelfde vormingsaanbod volgen, zal dit zeker leiden tot een grotere uniformiteit op het terrein.
6.
  - a) Net zoals mijn collega minister Joke Schauvliege vind ik het jammer dat er zo weinig waterscans aangevraagd en uitgevoerd worden.
  - b) De waterscan werd als openbare dienstverplichting voor de drinkwaterbedrijven ingevoerd. Mijn collega minister Joke Schauvliege is verantwoordelijk voor de aansturing en opvolging van de drinkwaterbedrijven en heeft reeds initiatief genomen om het instrument Waterscan meer ingang te doen vinden. In het Afsprakenkader Waterscan (startdatum 1 juli 2017), dat in overleg tussen de VMM en de watermaatschappijen werd opgemaakt, is een streefcijfer van 1000 scans per jaar opgenomen. Naast de doelgroep die al recht had op een waterscan, werd een bijkomende doelgroep afgelijnd voor een gratis waterscan. Het betreft o.a. klanten met besparingspotentieel die worden voorgedragen door een OCMW. Inzetten op voldoende communicatie rond het beschikbaar zijn van dit instrument is zeker relevant. Ik bekijk met mijn collega welke stappen er nog gezet kunnen worden.
  - c) Het instrument is nog redelijk nieuw en kende nog geen volledige uitrol. Een evaluatie maken over de meerwaarde van het instrument is m.i. in deze fase nog niet mogelijk.